

Raport z realizacji
Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta
Szczecinek na rok 2013

Szczecinek, marzec 2014

WPROWADZENIE

Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) przedkładam sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecinek na rok 2012.

Od 29 lipca 2005 roku obowiązuje ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z zapisami ustawy gminy zostały zobligowane do uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. Ustawodawca wskazał także katalog zadań własnych gminy, które są porównywalne z wymienionymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Stąd celowe było uchwalenie jednego wspólnego programu, będącego lokalną strategią w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach, mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Ustawodawca stanowi, że „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” (art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej „ustawą”).

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalany corocznie przez radę gminy (art. 4¹ ust. 2 ustawy).

Środki finansowe, które otrzymują samorzady gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Jednoznacznie określa to art. 18²: „dochody z opłat za wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ mogą być wykorzystane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.” Oznacza to, że środki pochodzące z opłat są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania, niemające z nim merytorycznego związku.

Niniejszy dokument zawiera informacje dotyczące realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecinek na rok 2013 przyjętego uchwałą Nr XXX/280/2012 Rady Miasta z 19 grudnia 2012 r.

II. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

II. 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego i postępowanie zmierzające do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego

U osób uzależnionych od alkoholu obserwuje się dość powszechny brak motywacji do leczenia odwykowego. Różnego rodzaju działania członków rodziny i instytucji, między innymi pomocy społecznej, policji, kuratorów często nie są w stanie spowodować, aby osoba uzależniona poddała się leczeniu. Pozostaje wtedy możliwość uruchomienia sądowej procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, która polega na instytucjonalnym motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej. Obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu spoczywa na komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które zgodnie z art. 24 ustawy powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich (...), systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

O zastosowaniu ww. procedury wobec osoby uzależnionej stanowi sąd rejonowy, właściwy miejscu zamieszkania lub przebywania. Do zadań gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należy: przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy, wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i poddania się leczeniu odwykowemu.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2013 wpłynęły **73** pisma z prośbą o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby nadużywające alkoholu. W celu zebrania pełnych informacji o sytuacji tych osób oraz ich rodzin zlecono przeprowadzenie wywiadów środowiskowych.

W przypadku, gdy osoba wezwana nie zgadzała się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniały kontynuowanie postępowania, Komisja:

- 1) kierowała taką osobą na badanie przez biegłych sądowych (psycholog i psychiatra), w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy)
- 2) przygotowywała dokumentację związaną z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy)
- 3) składała wniosek o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego miejscu zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3 ustawy).

Do dokumentacji należały: opinie wydane przez biegłych (zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2004 roku w sprawie trybu powoływania biegłych, biegłymi w przedmiocie uzależnienia są odpowiednio przeszkoleni lekarz psychiatra i psycholog), protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą komisji przypadek nadużywania alkoholu, protokół z rozmowy z osobą uzależnioną od alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, dokumenty pochodzące z wywiadu środowiskowego, inne informacje w sprawie, takie jak: informacje od policji, pedagoga szkolnego, świadków. Jeśli osoba uzależniona nie stawiała się na rozmowę w terminie wskazanym przez komisję ani też na badanie przez biegłych, do wniosku dołącza się informację o podjętych w tej sprawie czynnościach.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do Sądu Rejonowego skierowała **54** wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących terapię uzależnienia od alkoholu

Osoby prowadzące terapię uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia zobowiązane są do doskonalenia zawodowego. Narodowy Fundusz Zdrowia kładzie coraz większy nacisk na posiadanie certyfikatów zarówno specjalisty, jak i instruktora terapii uzależnień. Odpowiednia liczba pracowników posiadających certyfikaty oraz stopień zaawansowania terapeutów w procesie kształcenia umożliwia realizowanie poszczególnych świadczeń i ich zakup przez NFZ. Od stopnia zaawansowania procesu kształcenia NFZ uzależnia liczbę zakontraktowanych świadczeń oraz wysokość stawek płaconych za poszczególne usługi. Miasto Szczecinek dofinansowuje szkolenia terapeutów, odbywające się

w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu NZOZ „Patronka”.

W 2013 roku dofinansowano udział w następujących szkoleniach podnoszących kwalifikacje terapeutów:

- ❑ obligatoryjne szkolenia prowadzące do uzyskania zawodowe certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień - **3** osoby
- ❑ doskonalenie zawodowe - XXVIII Letnia Szkoła Instytutu Psychologii Zdrowia PTP „Metody i strategie pomocy psychologicznej dla par” - **3** osoby.

II.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą

Problemy alkoholowe dotyczą zarówno osoby uzależnionej od alkoholu, jak i członków jej rodziny. Najważniejsze elementy pomocy rodzinie, w której występuje problem alkoholowy, to pomoc dziecku i ochrona przed przemocą w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 roku wsparł w różnej formie **507** środowisk z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Choroba alkoholowa dotyczy 26,5% rodzin objętych pomocą. Praca z tą grupą klientów opierała się na niepodlegających negocjacom zasadach, których celem było podjęcie leczenia odwykowego bądź utrzymanie abstynencji. Ze szczególną uwagą traktowane były rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci. Rodziny te wymagały intensywnego monitoringu sytuacji oraz angażowania podmiotów realizujących zadania z zakresu zapobiegania skutkom uzależnienia i współuzależnienia.

Jednym z najważniejszych zadań w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin alkoholowych. Zadanie to w 2013 roku realizowane było poprzez dofinansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, finansowanie zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach i zorganizowanie obozu socjoterapeutycznego dla tych dzieci.

Świetlice dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowych

Na terenie miasta w 2013 roku działało 5 świetlic wspierane przez Miasto:

- ❑ Fundusz Tratwa – Świetlica Środowiskowa „Tratwa”
- ❑ Zgromadzenie Sióstr Niepokalanek – Świetlica Profilaktyczno - Wychowawcza
- ❑ Caritas Parafii pw. NNMP – Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza „Magdalenka”
- ❑ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Środowiskowe Ognisko Wychowawcze
- ❑ Stowarzyszenie Sportowe „Pomagamy Dzieciom” – Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Koniczynka”.

Do świetlic uczęszczało ponad **120** dzieci. Zadania realizowane przez świetlice to głównie: stała i systematyczna współpraca z rodziną dziecka, organizacja czasu wolnego i prowadzenie zajęć tematycznych, współpraca z innymi instytucjami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązywaniu jej problemów (szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny i inne), dożywianie dzieci, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami, realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci. Dofinansowanie bieżącej działalności świetlic z budżetu Miasta Szczecinek wyniosło w 2013 roku **310 000 zł**. Na dożywianie **65** dzieci uczęszczających do tych placówek Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył 31 447 zł, z czego z budżetu MOPS 18 855 zł oraz z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych **12 592 zł**.

We wszystkich świetlicach prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne mające na celu eliminowanie lub zmniejszanie poziomu zaburzeń emocjonalnych i zachowania u dzieci i młodzieży. Zajęcia socjoterapeutyczne miały charakter spotkań grupowych. Zadaniem terapeuty było organizowanie za pośrednictwem grupy takich sytuacji, które dostarczają uczestnikom doświadczeń korekcyjnych, przeciwstawnych doznany urazom, pozwalają na odreagowanie napięć emocjonalnych i służą uczeniu się nowych umiejętności psychospołecznych. Na zadanie wydatkowano 19 251,00 zł.

Wypoczynek z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

W okresie wakacji (18.08.-31.08.2013 r.), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował w Karpaczu wypoczynek dla **46** dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w trakcie którego, oprócz programu turystyczno-krajoznawczego, zrealizowano program zajęć socjoterapeutycznych. Koszt wypoczynku wyniósł **42.550 zł** - poniesiony z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przeciwdziałanie Przemocy Domowej

Zadanie realizowane było głównie poprzez działania podejmowane przez pracownika Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej prowadzonego przez Fundusz „Tratwa” i członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Razem Przeciw Przemocy”.

Punkt Konsultacyjny czynny był 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku. W Punkcie udzielano bezpłatnych porad prawnych, pedagogicznych i socjalnych, motywowano do podejmowania działań mających na celu przeciwstawianie się przemocy ze strony sprawcy, udzielano pomocy w pisaniu wniosków o przyznanie alimentów, wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych instytucji, pozwów rozwodowych, zawiadomień do prokuratury o dokonaniu przestępstwa znęcania się fizycznego nad rodziną. W bardziej skomplikowanych przypadkach klientów kierowano do specjalistów: prawnika, lekarza rodzinnego, psychologa, psychiatry, terapeuty. Pracownik Punktu współpracował z kuratorami sądowymi, policjantami dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi i lekarzami.

W ramach zadania Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej zrealizowano następujące działania:

- udzielenie porad dotyczących sposobów rozwiązania problemów związanych z przemocą w rodzinie – **55** osób
- zastępstwo procesowe przed sądem – usługa adwokata – skorzystała **1** osoba
- konsultowanie spraw klientów ze specjalistami oraz udzielanie innym konsultacji – **63** konsultacje
- przeprowadzenie cyklu zajęć edukacyjno-warsztatowych na temat problemu przemocy w rodzinie – **17** klas
- przeprowadzenie spotkań grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy – skorzystało **17** osób, zrealizowano **130** godzin spotkań, w tym spotkania indywidualne
- przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli przedszkoli dotyczącego procedury Niebieskiej Karty.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta w listopadzie 2011 r.

Jego członkami są przedstawiciele następujących 15 instytucji i organizacji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komenda Powiatowa Policji
- Urząd Miasta
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Sąd Rejonowy
- Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Rodzinie – Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Stowarzyszenie Fundusz Tratwa Szczecinek
- Miejska Jednostka Obsługi Oświaty
- Wydział Edukacji Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego
- Pomorski Ośrodek Diagnostyki Medycznej „Podimed”
- Komenda Straży Miejskiej
- „Patronka” Sp. z o.o.
- Zakład Karny w Szczecinku
- Zakład Karny w Czarnem
- Prokuratura Rejonowa

Zespół integruje i koordynuje działania osób i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy. Realizacja tego zadania obejmuje w szczególności: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W celu rozwiązywania problemu przemocy w indywidualnych przypadkach Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy robocze. W 2013 r. grupy powołano w **43** przypadkach. Główny ciężar realizacji zadań w ramach grup

roboczych spoczywa na pracownikach socjalnych, policjantach, przedstawicielach oświaty oraz członkach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rezultaty pracy Zespołu w indywidualnych sprawach:

- ❑ zmotywowano **20** osób doznających przemocy w rodzinie do udziału w grupie wsparcia dla ofiar przemocy oraz w grupie wsparcia dla osób współuzależnionych
- ❑ w wyniku działań członków grup roboczych nastąpiła korzystna zmiana zachowania **24** osób stosujących wcześniej przemoc
- ❑ złożono **13** wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego od alkoholu
- ❑ udzielono pomocy w odseparowaniu od sprawcy **6** osób doznających przemocy
- ❑ złożono **15** zawiadomień do policji/prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (z art. 207 Kodeksu karnego)
- ❑ zmotywowanie i skierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w konsultacjach prowadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Ponadto Zespół prowadził działalność informacyjną mającą na celu dostarczenie społeczeństwu wiedzy na temat zjawiska problemu przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz miejsc, gdzie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w rozwiązaniu tego problemu. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Zadanie realizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez zatrudnienie 3 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem **62** rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wydatki poniesione z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wyniosły **12 905,18 zł.**

Poradnictwo prawne

Zadanie realizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i polegało na udzielaniu specjalistycznego poradnictwa prawnego. Wydatki poniesione z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na porady prawne osobom ze środowisk dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzinom wyniosły **9 421,00 zł.**

II.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Szkolne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach odbywa się przede wszystkim na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 roku (Dz.U. Nr 10 poz. 96) zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. Nowelizacja rozporządzenia wprowadziła obowiązek uchwalania przez radę pedagogiczną szkolnego programu profilaktyki, spójnego z programem wychowawczym szkoły, zaopiniowanego przez rodziców i samorząd uczniowski. Uzupełnieniem tych zapisów jest rozporządzenie z 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, które obliuguje szkoły do systematycznego prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia oraz wypracowania procedur postępowania w sytuacji szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychoaktywnymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję.

Zgodnie ze Sprawozdaniem z działalności oświaty Miasta Szczecinek za rok 2013 sporządzonym przez Miejską Jednostkę Obsługi Oświaty w publicznych szkołach podstawowych i gimnazjalnych zrealizowano następujące działania profilaktyczne:

Szkoła Podstawowa nr 1

- ❑ Przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym – 283 zajęć
- ❑ Promowanie zdrowego stylu życia – 168 zajęć
- ❑ Kształtowanie umiejętności ważnych psychologicznie i społecznie (rozwijanie umiejętności interpersonalnych, doskonalenie technik asertywnych – 47 zajęć
- ❑ Wzmacnianie poczucia własnej wartości i tożsamości – 267 zajęć

- Zapobieganie uzależnieniom – 14 pogadań, 3 prelekcje dla rodziców.

Szkoła podstawowa nr 4

- Lekcje dotyczące profilaktyki uzależnień – 12
- Konkursy plastyczne dotyczące profilaktyki – 6
- Trening umiejętności zastępowania agresji ART – 6

Szkoła podstawowa nr 6

- Lekcje o uzależnieniach – 23
- Zachowywać się asertywnie – to znaczy jak – 1
- Prezentacja – jak radzić sobie ze złymi emocjami – 1

Szkoła podstawowa nr 7

- Pogadanki „Używkom mówię nie” – 2
- Lekcje wychowawcze „Zagrożenia związane z używkami” – 16

Gimnazjum nr 1

- Zajęcia profilaktyczne – uzależnienia od alkoholu – 21 godzin
- Narkotyki – 29 godzin
- Wywiadówki profilaktyczne – 3 godziny
- Zajęcia profilaktyki uzależnień prowadzone przez terapeutę z Poradni Uzależnień „Patronka” – 2 godziny

Gimnazjum nr 3

- Lekcje o alkoholu – 7
- Lekcje o narkotykach i dopalaczach – 5
- Lekcje o asertywności – 2

Zespół Szkół Integracyjnych

- Spotkanie dotyczące profilaktyki uzależnień z terapeutą z Poradni Uzależnień „Patronka” – 1
- Realizacja programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – 16
- Wywiadówki profilaktyczne dotyczące uzależnień oraz agresji i przemocy – 2
- Prezentacja pracownika PSSE „Życie bez AIDS. Dopalacze” – 1
- Pogadanki na temat zachowań asertywnych – 9
- Pogadanki na temat radzenia sobie ze stresem – 13
- Warsztaty profilaktyczne w formie zajęć teatralnych – 1
- Pogadanki psychologa szkolnego – rozwiązywanie konfliktów, asertywność

Program zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień

We wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjalnych nauczyciele wychowania fizycznego i pedagodzy szkolni realizowali program Zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień. W zajęciach uczestniczyło **322** uczniów szczecineckich szkół podstawowych i gimnazjalnych – uczestników, przeprowadzono **1 328** godzin zajęć. W szkołach podstawowych w zajęciach uczestniczyło **161** osób, przeprowadzono **131** godzin zajęć profilaktycznych i **697** godzin zajęć sportowych. W gimnazjach w zajęciach uczestniczyło **171** uczniów, przeprowadzono **123** godziny zajęć profilaktycznych i **377** godzin zajęć sportowych. Celem zajęć profilaktycznych było zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z alkoholizmem i narkomanią. Profilaktyka uzależnień realizowana była poprzez różne formy zajęć: pogadanki, pokazy filmów, dyskusja na temat uzależnień, zdrowego trybu życia, ćwiczenia mające na celu nabycie umiejętności „skutecznego odmawiania”, zajęcia przeciwdziałania agresji i złości wśród uczniów. Program wzbogacono o elementy przeciwdziałania uzależnieniom od leków oraz zagrożeń internetowych („Dziecko w sieci”). W czasie zajęć sportowych umożliwiono młodzieży uprawianie różnych dyscyplin sportowych: piłka nożna (dziewcząt i chłopców), piłka ręczna, szermierka, nauka pływania z elementami ratownictwa wodnego, aerobik, piłka siatkowa, tenis oraz gry i zabawy ogólnie rozwijające oraz wzmacniające współpracę w grupie. Koordynatorem programu była Miejska Jednostka Obsługi Oświaty. Wydatki poniesione z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wyniosły **63 105,99 zł**.

Program „Starszy Brat, Starsza Siostra”

Celem programu realizowanego od 1991 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest wspieranie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Wolontariusz w wieku 16-19 lat (Starszy Brat, Starsza Siostra) spotyka się z dzieckiem przez co najmniej jeden rok szkolny, co najmniej raz w tygodniu – tworząc tym samym trwałą i osobistą więź z dzieckiem. Dostarcza pozytywnych wzorców zachowania, pomaga w nauce, uczy zdrowego życia, rozwija wspólnie z dzieckiem zainteresowania, uczy poprawnego komunikowania się, odwiedza z dzieckiem ciekawe miejsca, pomaga planować, ukazuje jak spędzać wolny czas. Jest swoistym opiekunem-przyjacielem. Kandydaci na wolontariusza odbywają szkolenie przygotowujące do pracy z dzieckiem, a wolontariusze 2 razy w miesiącu uczestniczą w spotkaniach grupy wsparcia dla wolontariuszy. Dzieci, którymi zajmują się wolontariusze są w wieku 6-12 lat. W roku 2013 funkcjonowało **41** par wolontariusz - dziecko. Na realizację programu przeznaczono **13 187,89 zł**.

Wypoczynek dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień

W czasie wakacji zorganizowano kilkudniowe wycieczki, w czasie których zrealizowano program profilaktyki uzależnień. W wycieczkach wzięło udział **127** uczniów. Koszt zorganizowania wypoczynku poniesiony z budżetu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wyniósł **55 534 zł**. Koordynatorem programu była Miejska Jednostka Obsługi Oświaty.

Warsztaty „Pedagogika ulicy”

W dniach 27 i 28 czerwca 2013 r. odbyły się 20-godzinne warsztaty „Pedagogika ulicy”. Uczestnikami warsztatów byli pracownicy świetlic profilaktyczno – wychowawczych oraz pracownicy socjalni – **8** osób. W trakcie szkolenia uczestnicy zapoznali się z podstawowymi pojęciami (streetwork, pedagogika ulicy, partywork), poznali charakterystykę otoczenia dzieci ulicy (środowisko, dom rodzinny, rodzice, ulica), kontekst społeczno-ekonomiczny dzieci ulicy oraz przyczyny wypadania dziecka na ulicę (charakterystyka rodziny dysfunkcyjnej, szkoła jako instytucja wypychająca dziecko na ulicę, instytucje opiekuńcze i opieki stacjonarnej jako bezradność wobec grupy dzieci na ulicy, grupa rówieśnicza odpowiedzią na potrzeby dziecka na ulicy). Uczestnicy poznali również główne metody, etapy i warsztat pracy pedagoga ulicy: sposób rekrutacji dzieci, sposoby kontaktu z rodzicami, domem rodzinnym, instytucjami, zasady prowadzenia zajęć. Ponadto uczestnicy poznali zagrożenia w pracy pedagoga ulicy oraz ćwiczyli umiejętność zachowania dystansu wobec dzieci w sytuacji stresowej, w sytuacji agresji dzieci wobec pedagoga oraz wzmacnianie granic dystansu.

Szkolenie „Dziecko z FAS/FASD – specyfika funkcjonowania.

W szkoleniu wzięli udział pracownicy świetlic profilaktyczno – wychowawczych, osoby prowadzące zajęcia socjoterapeutyczne, opiekunowie dzieci z FAS/FASD oraz członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – **20** osób. Tematyka szkolenia obejmowała zagadnienia:

- Wpływ alkoholu na rozwój płodu.
- Charakterystyka FAS/FASD.
- Metody wsparcia rozwoju dziecka z FAS/FASD oraz minimalizowania skutków FAS/FASD.
- Formy pomocy opiekunom dzieci s FAS/FASD.

Konferencja dla osób dyżurujących w punktach informacyjno – konsultacyjnych oraz w telefonach zaufania

W trzydniowej konferencji „Uzależnienia od substancji psychoaktywnych i uzależnienia behawioralne w pracy konsultanta punktu informacyjno – konsultacyjnego oraz dyżurnego telefonu zaufania” wzięło udział **3** członków stowarzyszenia Klub Abstynenta „Bratek”. Celem konferencji było poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy uczestników z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. W czasie warsztatów uczestnicy doskonalili swoje umiejętności pracy z osobami uzależnionymi i ich bliskimi. Przeprowadzone warsztaty dotyczyły zagadnień:

- Wykorzystanie dialogu motywującego w rozmowie z osobą uzależnioną.
- Znaczenie aktywnego słuchania w rozładowywaniu napięcia osoby dzwoniącej.
- Radzenie sobie ze złością w pracy z osoba uzależnioną.
- Bulimia, jako uzależnienie behawioralne.
- Umiejętność prowadzenia rozmowy z osobami z problemami seksualnymi.

Zachowaj Trzeźwy Umysł

W ogólnopolskiej kampanii organizowanej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych wzięli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. W konkursach kampanii wyróżniono 12 uczniów ze Szczecinka, przy czym Aleksander Worakowski, wówczas uczeń III klasy Gimnazjum Nr, 1 został laureatem nagrody głównej w konkursie „Szukamy Młodych Mistrzów – Lokalni Liderzy”.

Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.

W dniach 16-19 lipca 2013 r. w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Szczecinek przeprowadzono program interwencyjno-kontrolny „Badanie dostępności sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim” wraz z kampanią informacyjną. Program kontrolno-interwencyjny oparty jest o schemat dwóch wizyt. Pierwsza z nich to badanie typu „tajemniczy klient” – próba zakupu alkoholu przez młodą osobę, która w danym roku kalendarzowym ukończyła 18 lat, ale jej wygląd i zachowanie budzi uzasadnioną wątpliwość dotyczącą wieku. Celem badania jest sprawdzenie, czy sprzedawcy żąda okazania dowodu tożsamości w celu potwierdzenia pełnoletności osób zakupujących napoje alkoholowe. Spośród przebadanych **111** przebadanych punktów sprzedaży **21** sprzedawców sprzedało alkohol, przy czym w **10** przypadkach zapytano kupującego o dowód osobisty, po czym gdy osoba dokonująca zakupu i tak go nie okazała, alkohol i tak został sprzedany. **90** sprzedawców zapytało o dowód osobisty, a gdy dowód nie został okazany, alkoholu nie sprzedało. Sprzedawcy ci zostali nagrodzeni Certyfikatem Rzetelnego Punktu Sprzedaży Alkoholu.

Druga wizyta to terenowe szkolenie sprzedawców „Młodzi bez alkoholu”, którego celem było: uświadomienie uczestnikom jak trudno rozpoznać wiek osób kupujących napoje alkoholowe na podstawie wyglądu, uświadomienie strat spowodowanych nadmiernym spożywaniem alkoholu oraz spożywaniem alkoholu przez nieletnich, przybliżenie obowiązujących przepisów prawa dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, odwołanie się do odpowiedzialności za sprzedaż napojów alkoholowych młodzieży z perspektywy rodzica oraz przedstawienie asertywnych postaw w odmowie sprzedaży alkoholu osobie nieletniej lub nietrzeźwej. Ponadto sprzedawcy otrzymali materiały szkoleniowe „Praktyczne porady”, aby mogli na bieżąco uzupełniać swoją wiedzę. Szkolenie przeprowadzono w **122** punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Szkolenie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W dwudniowym szkoleniu „Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – prawne i praktyczne aspekty działania” wzięło udział 6 członków Komisji oraz Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Tematyka szkolenia obejmowała zagadnienia:

- Pomaganie osobom pijącym alkohol szkodliwie i uzależnionym od alkoholu – stan obecny i nowe perspektywy pomagania
- Zwiększanie skuteczności działań na polu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Pierwszy kontakt z osobą uzależnioną od alkoholu i osobą współuzależnioną
- Rola gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w systemie wydawania zezwoleń
- Zasady kontroli punktów sprzedaży oraz praktyczne elementy działania komisji w tym zakresie
- Praktyczne elementy funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Wypalenie zawodowe – przyczyny, skutki, przeciwdziałanie

W trzydniowym szkoleniu „Skuteczna i praktyczna praca gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie – aktualne problemy i nowe wyzwania” wzięło udział 2 członków Komisji. Tematyka szkolenia obejmowała zagadnienia:

- Nowe rozwiązania prawne dotyczące leczenia osób, które dokonały przestępstw (zbrodni) i mogą stanowić nadal bardzo poważne zagrożenie dla porządku publicznego
- Ekonomiczne aspekty skutków picia alkoholu w Polsce i Europie
- Przeciwdziałanie narkomanii na poziomie lokalnym
- Wybrane problemy finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Finansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

II.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Bratek”

Stowarzyszenie prowadzi Klub Abstynenta „Bratek”, który w 2013 r. czynny był od poniedziałku do soboty, a jego głównym zadaniem było kształtowanie wśród swoich członków dążeń do całkowitego powstrzymywania się od spożywania napojów alkoholowych.

W Klubie Abstynenta prowadzony jest Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, czynny 4 godziny tygodniowo, w którym realizowane są następujące działania:

- Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia
- Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym
- Prowadzenie interwencji kryzysowej
- Udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz jej rodzicom
- Udzielanie konsultacji osobom doświadczającym przemocy
- Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym
- Gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy
- Prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Z porad udzielanych w punkcie konsultacyjnym skorzystało **380** osób, w tym:

- uzależnieni od alkoholu i środków psychoaktywnych – 288 osób, 648 porad
- dorośli członkowie rodzin osób uzależnionych od alkoholu – 40 osób, 120 porad
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie – 32 osoby, 40 porad
- osoby stosujące przemoc w rodzinie – 20 osoby, 34 porady.

Prowadzenie grup wsparcia:

- dla uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych – 48 dwugodzinnych spotkań
- dla współuzależnionych członków rodzin – 48 dwugodzinnych spotkań.

II.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Do działań w tym zakresie należały: stałe kontrole miejsc spożywania alkoholu, kontrole placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, stosowanie kar wobec osób nieprzestrzegających prawa. Kontrole przeprowadzane były przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej i pracowników Urzędu Miasta. Do najczęściej stwierdzanych przez Straż Miejską wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należało wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 (Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a – 6, albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania). Straż Miejska ujawniła w tym zakresie **1 527** wykroczeń, z czego w **1 196** przypadkach zastosowano pouczenia, w **370** postępowanie mandatowe na kwotę **26 780 zł**.

III. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

III.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Zadanie realizowane było poprzez wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego prowadzonego przez Oddział Terenowy w Szczecinku Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii i zostało opisane w punkcie 2.

III.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Wspieranie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego

Działania realizowane były głównie w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez Oddział Terenowy w Szczecinku Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii. Punkt konsultacyjny czynny był przez 3 dni w tygodniu, łącznie 468 godzin.

□ **Poradnictwo** w punkcie konsultacyjnym dotyczyło głównie rodziców i ich dzieci, tj. młodzieży eksperymentującej z marihuaną, alkoholem, amfetaminą lub dopalaczami. Osoby zgłaszające się do PK otrzymały rzetelną informację na temat uzależnień. Rodzice osób uzależnionych zostali przygotowani do podjęcia decyzji związanych z umieszczeniem ich dzieci w ośrodkach leczenia uzależnień, wyposażeni zostali w niezbędną im wiedzę dotyczącą postępowania z dzieckiem, niektórzy zostali również zakwalifikowani do udziału w zajęciach dla rodziców. Zarejestrowano **72** osoby w wieku od 13 do 34 lat posiadające różnorakie doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, amfetamina, marihuana, ale również zażywające tabletki Acodin). Największą grupę stanowiła młodzież w wieku 12 - 19 lat, zażywająca środki mieszane tj. alkohol, marihuanę, amfetaminę. Młodzież do PK kierowana była przez pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych jak również przez samych rodziców. W ramach poradnictwa prowadzono obserwację, wywiad, doradztwo, poradnictwo, diagnozę wstępną, rozmowy terapeutyczne oraz terapię motywacyjną i wzmacniającą. Sporo czasu poświęcono na zmianę przekonań normatywnych dotyczących zażywania środków psychoaktywnych. Łącznie odbyło się **468** godzin zajęć. Do PK zgłosiło się ogółem **129** osób, w tym 100 osób nowych.

□ Odbyło się **40** godzin **warsztatów umiejętności psychospołecznych**, których uczestnikami była młodzież II klas szkół ponadgimnazjalnych, klientów punktu konsultacyjnego – **24** osoby. Celem zadania było ćwiczenie umiejętności psychospołecznych w celu poprawy funkcjonowania w rodzinie i w środowisku.

Zrealizowano następujące tematy:

- Rodzina i ja – relacje z rodzicami i rodzeństwem
- Dlaczego jedni młodzi ludzie dobrze sobie radzą, a inni nie – z czego to wynika i czy można to zmienić
- Asertywność – umiejętność odmawiania i radzenia sobie z presją grupy
- Przemoc rówieśnicza, lobbing społeczny – alternatywne możliwości wobec agresji
- Konflikty między ludźmi – negocjacje
- Osiąganie celów życiowych – metoda małych kroków
- Normy i wartości – jak się nimi kierować
- Rozbudzanie optymistycznej postawy
- Rozwiewanie mitów i błędnych przekonań na temat używek i ich wpływu na młodych ludzi
- Autodiagnoza własnych umiejętności i ograniczeń

Rezultatem zajęć jest poprawa funkcjonowania w rodzinie i w środowisku.

□ Odbyło się **20** godzin spotkań **grupy wsparcia**. Uczestnikami zajęć byli klienci PK, ogółem z zajęć skorzystało **15** osób. Zadanie realizowano poprzez cotygodniowe spotkania, na których omawiano aktualne problemy uczestników. Wspólnie szukano ewentualnych rozwiązań, wspierano się emocjonalnie. Z uwagi na formułę grupy (grupa otwarta), następowała częsta rotacja uczestników, część osób uczestnicząca w zajęciach to neofici, z którymi prowadzono zajęcia polegające na analizie aktualnych problemów związanych z codziennym funkcjonowaniem, część natomiast to osoby z problemami związanymi z używaniem narkotyków, których motywowano do podjęcia terapii. Zaistniała sytuacja wymagała weryfikowania na bieżąco treści spotkań. Otwarta formuła grupy wsparcia powodowała, że często zmieniały się osoby uczestniczące w zajęciach, trudno było zbudować więź emocjonalną wśród młodzieży, która sporadycznie pojawiała się na grupie.

Młodzież, która regularnie uczestniczyła w zajęciach była zadowolona, że znalazła swoje miejsce, w którym bez ograniczeń mogła rozmawiać o problemach dnia codziennego.

- W zajęciach **Szkoły dla rodziców** wzięło udział **26** osób, łącznie odbyło się **40** godzin zajęć. Celem zajęć było uświadomienie rodzicom, że skuteczność wychowywania w znacznym stopniu zależy od osoby wychowującego, oznacza to, że aby zmienić dziecko, często należy zacząć od zmiany siebie. Wskazano, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli wychowujący nie opiera się na jasnym, czytelnym systemie wartości, który sam posiada i realizuje, skupiono się na pogłębieniu samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych ułatwiających zakwestionowanie niektórych funkcjonujących stereotypów i mitów odnośnie wychowania. Rodzice uczestniczący w zajęciach otrzymali wiedzę, w jakim kierunku i w jaki sposób proces wychowania można realizować oraz nauczyli się praktycznych umiejętności budowania prawidłowych relacji z dziećmi. Rodzice mający problem z uzależnieniem zdecydowali o podjęciu leczenia. Rodzice do projektu kierowani byli przez asystentów rodzin z MOPS oraz byli to klienci PK, których dzieci uwikłały się w problemy narkotykowe. Zajęcia miały charakter psychoedukacyjny. Podstawowym celem zajęć była poprawa relacji w rodzinie oraz wzmocnienie więzi między członkami rodziny.
- Przeprowadzono **15** godzin zajęć **Terapia pedagogiczna** - brali w nich udział uczniowie VI klas szkoły podstawowej i I klas gimnazjum (łącznie **24** dzieci), naboru dokonano we współpracy z pedagogami szkolnymi. Zajęcia prowadzone były metodą warsztatową. Głównym założeniem zajęć było ograniczanie zaburzeń rozwoju i zachowania u dzieci. Zrealizowano następujące tematy:
  - Wstępne umiejętności społeczne np. prowadzenie rozmowy, mówienie komplementów
  - Zaawansowane umiejętności społeczne np. prośenie o pomoc, przekonywanie innych
  - Umiejętności emocjonalne np. wyrażanie swoich uczuć, radzenie sobie z czymś gniewem
  - Umiejętności alternatywne wobec agresji np. pomaganie innym, unikanie bójek
  - Umiejętności kontroli stresu np. reakcje na niepowodzenie, radzenie sobie z presją grupy
  - Umiejętność planowania np. znajdowanie przyczyn problemu, określanie swoich możliwości.Głównym założeniem zajęć było ograniczanie zaburzeń rozwoju i zachowania u dzieci.

III.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

[Programy profilaktyki na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych](#)

Informację o działaniach profilaktycznych zrealizowanych w szkołach zawiera sprawozdanie Miejskiej Jednostki Obsługi Oświaty.

[Programy profilaktyczne realizowane przez TZN](#)

W ramach działalności punktu konsultacyjnego przeprowadzono zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów szkół podstawowych, zajęcia edukacyjno-informacyjne dla uczniów klas I gimnazjum oraz Wykład z projekcją multimedialną o charakterze informacyjno-edukacyjnym dla rodziców., w których w sumie uczestniczyło **539 osób**:

- Odbyło się **40** godzin **zajęć edukacyjno-informacyjnych** dla uczniów klas I Gimnazjum nr 1, 2 i 3. łącznie w zajęciach uczestniczyło **260** uczniów. Głównym założeniem zajęć było zapoznanie młodzieży z bezpośrednimi skutkami zażywania narkotyków i ich wpływem na uczenie się i życie rodzinne i społeczne oraz zapoznanie z fazami wchodzenia w uzależnienie. Rezultaty zajęć: uświadomienie młodzieży wpływu zażywania narkotyków na rozwój, uczenie się, życie rodzinne i społeczne, zapoznanie młodzieży z procesem uzależniania się od narkotyków.
- Kolejnym działaniem był **Wykład z projekcją multimedialną o charakterze informacyjno-edukacyjnym dla rodziców**. Głównym celem zadania było zapoznanie rodziców i nauczycieli z bezpośrednimi negatywnymi skutkami zażywania narkotyków, ich wpływem na uczenie się, na życie rodzinne i społeczne, zapoznanie z fazami wchodzenia w uzależnienie, przekazanie informacji na temat dopalaczy i leków dostępnych w aptekach bez recepty. Przeprowadzono **18** godzin zajęć grupowych w formie prelekcji i dyskusji dla rodziców dzieci klas I gimnazjum. W zajęciach wzięło udział **188** osób.

Rezultaty zajęć: uświadomienie rodzicom jakie skutki ma zażywanie narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych na rozwój ich dzieci, uczenie się i ich życie rodzinne i społeczne, zapoznanie rodziców i nauczycieli z procesem uzależniania się od narkotyków, przekazanie rodzicom i nauczycielom informacji na temat pierwszych symptomów i sygnałów ostrzegawczych.

- Odkonano się **72** godzin **zajęć socjoterapeutycznych** w 3 szkołach podstawowych nr 4, 6 i 7). W zajęciach uczestniczyło ogółem **91** uczniów. Celem zadania było lepsze poznanie siebie, zauważenie swoich mocnych stron, przełamywanie nieśmiałości, pokonywanie trudności adaptacyjnych, kontrolowanie impulsów i przekształcanie ich w społecznie akceptowane zachowania oraz odreagowanie napięć i emocji. Nacisk położono również na wyuczenie dzieci umiejętności skupiania uwagi oraz nabycie umiejętności współpracy grupowej w planowaniu, podejmowaniu decyzji i działaniu. Uczniowie uczęszczali na zajęcia systematycznie i chętnie. Angażowali się w zadania, chętnie brali udział w scenkach i prezentacjach. Pod koniec cyklu zajęć uczniowie byli wyraźnie wyciszeni, nauczyli się podstaw komunikacji, stosują zwroty grzecznościowe, mają przeciwiczone gotowe rozwiązania. Przeciwiczyli bezpieczne i ogólnie przyjęte sposoby radzenia sobie ze złością własną i innych osób. Znają podstawowe umiejętności społeczne. Wprowadzone elementy twórczego myślenia pomogły uczniom docenić własne możliwości i zwróciły uwagę na ich kreatywność. Grupowy wyjazd do gospodarstwa ekologicznego w Juchowie i udział w warsztatach wpłynął pozytywnie na integrację. Kontakt dzieci ze zwierzętami dobrze wpływa na rozwój emocjonalny i społeczny, był to element nauki respektu, szacunku, wrażliwości i odpowiedzialności wobec zwierząt i ludzi.

Środowiskowe programy profilaktyki

Oddział Terenowy w Szczecinku Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii prowadził środowiskowy program profilaktyki uzależnień realizowany w oparciu o ideę liderów młodzieżowych „Naszym zdaniem”. Do projektu zgłosiło się **77** osób, uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, aktywnie do końca programu uczestniczyły **63** osoby. Odkonano się **252** godziny zajęć:

Celem projektu było: przygotowanie grupy młodzieży do pełnienia w lokalnych środowiskach roli liderów propagujących w oparciu o pozytywne wartości zdrowy i trzeźwy styl życia, wyposażenie uczestników projektu w wiedzę na temat możliwości rozwoju osobistego, osiągnięcia sukcesu bez wspierania środkami psychoaktywnymi, zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży w czasie roku szkolnego, uczenie norm i wartości akceptowanych społecznie, przeżywanie satysfakcji w relacjach z innymi, nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, odkrywanie własnych zdolności i predyspozycji, doskonalenie umiejętności interpersonalnych, przygotowanie do racjonalnego podejmowania decyzji.

Zrealizowano następujące działania:

- **10** godzin **zajęć integracyjnych** mających na celu wzajemne poznanie się członków grupy, zwiększenie poczucia tożsamości grupowej – współdziałania i współpracy w grupie oraz kształcenie zdolności do swobodnego wypowiedzania się i empatycznego rozumienia drugiego człowieka. Podstawą zajęć była zabawa w „Ćwierćland”. Rezultatem przeprowadzonych zajęć było wykształcenie u uczestników umiejętności interpersonalnych, które ułatwiają współżycie z innymi ludźmi oraz dostosowanie się do warunków życia i wymagań środowiska przez pryzmat pozytywnego patrzenia na siebie, swoje życie i otoczenie.
- **20** godzin zajęć psychoedukacyjnych - **komunikacja i rozwiązywanie problemów** mających na celu wzmocnienie wśród uczestników posiadanych umiejętności oraz nabycie nowych w zakresie efektywnej komunikacji, mediacji i rozwiązywania konfliktów. W trakcie zajęć uczestnicy pracowali nad tym, czym jest, a czym nie jest komunikacja, omawiali zasady skutecznej komunikacji. Ćwiczyli aktywne słuchanie oraz poznawali bariery w procesie komunikacji i przyczyny konfliktów. Zapoznali się z technikami mediacyjnymi, poziomami agresji i autoagresji, poznali skuteczne metody rozwiązywania konfliktów. W wyniku przeprowadzonych zajęć młodzież zdobyła umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, uświadomiła własny potencjał w zakresie twórczego podejścia do rozwiązywania konfliktów, zdobyła umiejętności pokonywania ograniczeń własnego myślenia w sytuacji konfliktowej oraz doskonalila współpracę z zespołem w sytuacjach konfliktowych.
- **10** godzin **integracji osobowościowej** prowadzonych przez psychologa i terapeutę uzależnień. Uczestnicy uczyli się rozpoznawać uczucia wyrażane w postaci mimiki, gestów, mowy ciała. Ustalono osobisty wzorzec emocjonalny uczestników zajęć. Przeanalizowano skuteczność tego wzorca. Oceniono zgodność wzorca z indywidualnymi przekonaniami uczestników. Zastanawiano

się nad możliwościami wprowadzenia zmian dotyczących wyrażania uczuć zgodnie z własnymi przekonaniem. Rezultatem zajęć było poznanie sposobów emocjonalnego komunikowania się, możliwość oceny tych sposobów w aspekcie skuteczności i zgodności ze swoimi przekonaniem. Uczestnicy otrzymali nowe możliwości wyrażania swoich uczuć i emocji, trenowali je i podejmowali decyzje czy z nich korzystać.

- **30** godzin zajęć psychoedukacyjnych - **kształcenie umiejętności społecznych**, których celem było wyodrębnienie wśród uczestników liderów grupowych. Podczas warsztatów pracowano nad przygotowaniem do pełnienia roli lidera, uczono radzenia sobie z sytuacjami stresowymi, rozbudzaniem optymistycznej postawy, kształceniem umiejętności rozpoznawania, nazywania i adekwatnego wyrażania emocji. Pracowano nad scenariuszem lekcji profilaktycznej. W Szkole Podstawowej nr 4 i 6 przeprowadzono pokazowe lekcje profilaktyczne dla uczniów klas VI.
- **30** godzin zajęć psychoedukacyjnych – **fazy i mechanizmy uzależnienia**, prowadzonych przez specjalistę terapii uzależnień odbywało się w 2 grupach. Zadanie realizowano opierając się na mini wykładzie, burzy mózgów, projekcjach multimedialnych, weryfikacji przekonań normatywnych dotyczących środków psychoaktywnych. W trakcie zajęć przybliżono tematy: diagnoza uzależnienia, fazy rozwoju uzależnienia, objawy uzależnienia, wpływ uzależnienia na zmianę systemu wartości osób uwikłanych w problem, zmiany wprowadzane przez osoby szkodliwie używające środków psychoaktywnych w zakresie spędzania wolnego czasu, realizacji swoich planów, zainteresowań.
- **50** godzin **warsztatów teatralnych**, których celem zajęć była integracja grupy, ekspresja emocji, alternatywne formy spędzania wolnego czasu, rozwój twórczego myślenia, praca nad dykcją, rozwój wiedzy literackiej oraz umiejętność wyrażania siebie. Zajęcia prowadzone były przez 2 instruktorów, nauczyciela języka polskiego i pedagoga specjalnego. W zajęciach brali udział uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Szczecinku. Głównym celem zajęć było rozwijanie zainteresowań młodzieży oraz wskazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. W trakcie zajęć zrealizowano następujące formy pracy: ćwiczenia oddechowe, praca nad postawą, ćwiczenia dykcji, praca z tekstem trudnym, szybkie mówienie tekstów złożonych, różna interpretacja czytanego tekstu, praca nad scenariuszami, praca nad ruchem na scenie. Omawiano pozytywne aspekty tremy, techniki zapamiętywania dłuższego tekstu. Rezultatem pracy było przedstawienie wybranych scenek kabaretowych, parafraza wierszy Juliana Tuwima w trakcie warsztatów wyjazdowych w Sporem. Następnym etapem pracy był wybór scenariusza sztuki teatralnej o tematyce związanej z problemami uzależnień (dyskusja i burza mózgów), praca nad dykcją i poprawną artykulacją, ćwiczenia z dziedziny ruchu scenicznego; projekt dekoracji, rekwizytów, muzyki, elementów charakteryzacji. Na zakończenie programu młodzież przedstawiła dwie sztuki teatralne: „Chodź pokażę Ci zło” wg scenariusza Miriam Glazer – jednej z uczestniczek projektu i „Nieobecny” wg scenariusza Krystyny Chołoniewskiej – sala kameralna TZN. Młodzież czynnie współpracowała ze środowiskiem lokalnym w ramach Dni Promocji Zdrowia, wystawiła w Kinie Wolność swoje ubiegłoroczne sztuki na konferencji zorganizowanej przez SANEPID i Gimnazjum nr 1. Wymiernymi rezultatami pracy są: uczniowie współdziałają w grupie, czują się współautorami spektaklu, posiadają wrażliwość estetyczną. W zajęciach aktywnie uczestniczyło **29** osób. Warsztaty odbywały się w 2 grupach.
- **50** godzin **zajęć plastycznych** mających na celu rozbudzanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych, rozwijanie wrażliwości estetycznej, wyobraźni i inwencji twórczej. Zajęcia prowadzone były przez nauczyciela plastyki. Warsztaty plastyczne odbywały się w Gimnazjum nr 1. Głównym celem warsztatów było rozbudzanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych, rozwijanie wrażliwości estetycznej, wyobraźni i inwencji twórczej. W trakcie warsztatów skupiono się na poznaniu zasad perspektywy zbieżnej (linearnej), powietrznej, malarskiej, kulisowej. Wykonywano ćwiczenia malarskie i rysunkowe kształcące projektowanie przestrzeni w kilku wymiarach (perspektywa z dwoma i trzema punktami zbiegu). Uczestnicy zostali zapoznani z techniką malowania akwarelą, wykonywali podstawowe ćwiczenia na uzyskiwanie barw pochodnych, czystych, złamanych - mieszanie barw (teoria barw), wykonywali ćwiczenia malarskie techniką akwareli z zastosowaniem perspektywy zbieżnej i powietrznej. Ponadto poznali proporcje i anatomię ludzkiej głowy poprzez ćwiczenia rysunkowe, poznali też technikę kalkografii (odbitka kalki maszynowej). W warsztatach uczestniczyły **24** osoby. Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na dwie grupy warsztatowe. Kryterium podziału uwzględniało wcześniejsze umiejętności uczestnika. Grupa pierwsza realizowała zadania z wcześniejszym omówieniem zagadnień, pokazem prezentacji. Grupa druga otrzymywała zadania wymagające już pewnej wiedzy i umiejętności w posługiwaniu się zasadami wybranej perspektywy. Wybór ćwiczeń dostosowany został do poziomu danej grupy. Wszyscy uczestnicy poznawali w trakcie zajęć nową technikę – malarstwo akwarelami. Urozmaiceniem trudnych technicznie ćwiczeń było

wprowadzenie oryginalnej techniki kalkografii. Następnym etapem zajęć było przygotowanie scenografii do sztuk teatralnych oraz praca nad aniołkami (malowanie i sklejanie), które otrzymali na zakończenie programu wszyscy uczestnicy projektu oraz goście.

- **50 godzin warsztatów jogi**, których głównym celem było doskonalenie techniki wykonywania ćwiczeń relaksacyjnych i rozciągających zaczerpniętych z jogi oraz tai chi. Zajęcia prowadzone przez instruktora filozofii jogi odbywały się w Zespole Szkół nr 2. W zajęciach brało udział 10 uczestników. W pierwszej części nastąpiło zapoznanie z aktywną formą spędzania wolnego czasu, zestawienie tych ćwiczeń jogi, które poprawiają ogólną kondycję fizyczną i psychiczną, służą konkretnym celom – wzmocnieniu mięśni, uwolnieniu od określonych ognisk bólu, łagodzeniu zaburzeń związanych ze stresem.

Ćwiczenia relaksacyjne zaczerpnięte z tai chi miały na celu poprawę koncentracji uwagi, kształcenie dokładności, staranności w wykonywaniu odpowiednich ruchów, gracji i elegancji.

W drugiej części położono nacisk na doskonalenie poznanych asan, poszerzyliśmy zakres ćwiczeń, zwłaszcza tych, które pozwalały odprężyć się, zrelaksować (koncentrowanie uwagi na oddechu pozwalało usuwać zmęczenie fizyczne, zmniejszyć napięcie nerwowe), nadal kształcono wytrwałość i systematyczność.

Uczestniczki zajęć zaprezentowały swoje umiejętności i zaproponowały ćwiczenia relaksacyjne i rozciągające podczas powiatowej konferencji poświęconej walce ze stresem i depresją, która odbyła się 22 listopada w Zespole Szkół nr 2 w Szczecinku.

Uczestniczki zajęć stwierdziły, że poznane ćwiczenia nauczyły je relaksować się, opanować stres. Spotkania, podczas których otaczały się wzajemną życzliwością oraz tolerancją, dały im okazję do atrakcyjnego sposobu spędzania razem wolnego czasu. Na zakończenie zajęć zaproponowały dodatkowy zestaw ćwiczeń do grudniowej prezentacji.

- **Obóz szkoleniowy**, który odbył się w OW WODNIK w Sporem. Młodzież uczestniczyła w wielu zajęciach, które odbywały się zgodnie z przygotowanym wcześniej harmonogramem, z którym przed wyjazdem została zapoznana młodzież i jej rodzice. W szkoleniu wzięło udział **27** osób. Odbyły się zajęcia integracji osobowościowej, które miały na celu integrację grupy, wzajemne wspieranie się poprzez dzielenie się swoimi odczuciami, „przepracowanie” własnych przeżyć, budowanie poczucia przynależności w grupie i poczucia znaczenia w grupie oraz zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego członkom grupy. Głównymi rezultatami prowadzonych zajęć było rozpoznanie potrzeb grupy, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie, wzbudzanie motywacji do zajęć w grupie, uczenie umiejętności komunikowania się, reguł życia grupowego, wzbudzanie empatii w grupie oraz wstępne wyłonienie liderów grupowych. Podczas treningu umiejętności psychospołecznych, młodzież poznawała metody pracy rówieśniczej. Odbyły się warsztaty z komunikacji i rozwiązywania problemów, warsztaty plastyczne, teatralne i jogi. Młodzież uczestniczyła również w projekcji filmów o charakterze edukacyjno-profilaktycznym. Zajęcia prowadzone były przez psychologa, terapeutę uzależnień, pedagogów, studentów i nauczycieli – instruktorów. Podczas podsumowania programu młodzież prezentowała różne formy teatralne oraz pokaz jogi i tai chi.

Liczbowe określenie skali działań, zrealizowanych w ramach zadania

Nabór uczestników projektu 77 osób, aktywnie do końca programu uczestniczyły 63 osoby

Spotkania informacyjnego – 2 godziny

Warsztaty integracyjne – 10 godzin

Integracja osobowościowa – 10 godzin

Psychoedukacja – komunikacja i rozwiązywanie problemów – 20 godzin

Psychoedukacja – kształcenie umiejętności społecznych – 30 godzin

Psychoedukacja - uzależnienia – 30 godzin

Warsztaty teatralne – 50 godzin

Warsztaty plastyczne – 50 godzin

Warsztaty jogi – 50 godzin

Obóz szkoleniowy – 20 - 23.06.2013 r. – 27 osób

[Akademia sztuki alternatywą wobec zachowań ryzykownych](#)

Program realizowany był przez Oddział Terenowy w Szczecinku Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii. Projekt polegał na zorganizowaniu siedmiu 4-dniowych warsztatów teatralnych w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (warsztaty prowadzone przez profesjonalny Teatr Profilaktyczny STOP z Koszalina) oraz wypoczynku letniego dla młodzieży z plenerem plastycznym połączonego z oddziaływaniem profilaktycznym.

Podstawowym założeniem projektu było nabycie przez młodzież prawidłowych postaw wobec środków psychoaktywnych oraz przygotowanie grupy młodzieży do pełnienia w lokalnych środowiskach roli liderów propagujących w oparciu o pozytywne wartości zdrowy i trzeźwy styl życia. Celem głównym projektu było poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, pobudzenie i aktywizacja do działań twórczych inspirowanych sztuką.

Cele szczegółowe to: nabywanie przez młodzież umiejętności zachowań asertywnych, radzenia sobie ze stresem, nabywanie przez młodzież wiedzy z zakresu wczesnej profilaktyki w aspekcie przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych (narkotyki, alkohol oraz zapobieganiu HIV/AIDS, integracja młodzieży, wyposażenie uczestników projektu w wiedzę na temat możliwości rozwoju osobistego, osiągania sukcesu bez wspierania się środkami psychoaktywnymi, zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży w ciągu roku szkolnego i wakacji, uczenie norm i wartości akceptowanych społecznie, przeżywanie satysfakcji w relacjach z innymi, nabycie umiejętności radzenia sobie, w sytuacjach trudnych, wdrażanie do wartościowego, kulturalnego i aktywnego wykorzystania czasu wolnego.

W ramach projektu przeprowadzono

- **Warsztaty teatralne** Teatru STOP – zgodnie z harmonogramem odbyło się **7** czterodniowych warsztatów.

Cele główne: wspomaganie rozwoju osobowości dzieci i młodzieży w tym umiejętności komunikowania się, wyrażania własnych opinii, wzmacniania poczucia własnej wartości, kształtowania poczucia odpowiedzialności i współistnienia w grupie.

Cele szczegółowe zajęć: kształtowanie aktywnej postawy wobec otoczenia i siebie samego, doskonalenie umiejętności twórczego myślenia, preferowanie czynnego udziału w wielu różnorodnych ćwiczeniach teatralno-dramowych, przybliżenie metody pracy - "wejścia w rolę" oraz technik dramowych ("stop – klatka", "rzeźba", rozmowa, wywiad, etiuda pantomimiczna i inne), budowanie scen improwizowanych, nabywanie umiejętności "życia fikcją sceniczną", promowanie zdrowego stylu życia.

Przygotowane i wystawione spektakle:

- Teatr „Niedziękuje”, adaptacja reżyserska tekstu S. I. Witkiewicza „Dwie aktówki”- warsztat pilotażowy z udziałem Młodzieżowych Liderów Profilaktyki - 14.05 – 17.05
- Teatr „Krzyk” – „Majowe impresje” 21.05 – 24.05 - Gimnazjum nr 1
- Teatr „Achtam” – „Teatr w szkole” 04.06 – 07.06 - ZSZ nr 2
- Teatr „Patokalipsa” – „Operacja” 10.09 – 13.09 - ZSZ nr 3
- Teatr „Turi i przyjaciele” – „Próby ze Stasiem” 22.10 – 25.10 - Gimnazjum nr 2
- Teatr „coś z niczego” – „Gałczyńskie wprawki” 26.11 – 29.11 - ZSZ nr 6
- Teatr „Mechanksztaltni” – „Legenda o pączku” 03.12 – 06.12 - ZSZ nr 5

- **Szkolenie warsztatowe** w Ośrodku Wypoczynkowego „WODNIK” w Sporem 01 – 05.07.2013:
- *Warsztaty integracyjne* – ich celem była integracja grupy, wzajemne poznanie się członków grupy, wzajemne wspieranie się poprzez dzielenie się swoimi odczuciami, budowanie poczucia przynależności w grupie i poczucia znaczenia w grupie, zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego członkom grupy.
- *Wykłady interaktywne - Skutki działania alkoholu i narkotyków (praca w grupach – zamiennie z treningiem zachowań asertywnych)* - celem głównym zajęć było ukazanie negatywnych skutków picia alkoholu i zażywania narkotyków, a także fatalnego ich działania w każdej sferze życia (fizycznej, psychicznej i duchowej), jak również zniechęcenie młodzieży do inicjacji narkotykowej. W wyniku przeprowadzonych zajęć młodzież uzyskała wiedzę nt. istoty uzależnienia od narkotyków i alkoholu, rodzajów narkotyków oraz skutków działania używek w sferze-fizycznej, psychicznej, intelektualnej, duchowej, emocjonalnej i społecznej. Ponadto obalono takie mity jak: „uzależnienie mi nie grozi”, „obraz narkomana”, „miękkie narkotyki nie szkodzą”, „amfetamina pomaga w nauce”; „picie jest moją prywatną sprawą” itp. Uczestnicy zajęć nauczyli się jak budować pozytywny obraz samego siebie, kształtować wrażliwość na drugiego człowieka.
- *Warsztaty Trening zachowań asertywnych (praca w grupach – zamiennie z wykładem interaktywnym)* - celem tego szkolenia było budowanie umiejętności zachowań asertywnych. Uczestnicy dowiedzieli się jak otwarcie wyrażać swoje uczucia, opinie i potrzeby. Uzyskali wiedzę, jakie są emocjonalne oraz społeczne konsekwencje postawy asertywnej, a jakie uległej i agresywnej.
- *Warsztaty Stres pod kontrolą.* Celem głównym zajęć było zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem przez młodzież. Cele szczegółowe to: wzrost wiedzy młodzieży na temat istoty stresu, jego objawów i uwarunkowań, ukierunkowanie uwagi młodzieży na pozytywne i negatywne skutki

stresu oraz ich wpływ na zdrowie, samopoczucie i sprawność psychospołeczną oraz ukształtowanie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukowania napięcia emocjonalnego.

- *Warsztaty Plener plastyczny – malarstwo (praca w grupach)* - celem głównym była stymulacja twórczego myślenia i działania, pobudzenie kreatywności, wyobraźni. W rezultacie pleneru malarskiego powstały prace na płótnie przedstawiające wybrany fragment pejzażu lub architektury wsi Spore oraz prace na papierze gdzie realizm spotyka się z fantazją, złudzeniem, iluzją.
- *Warsztaty Plener plastyczny – rzeźba w glinie (praca w grupach)* - celem głównym było rozwijanie wrażliwości artystycznej, rozwój umiejętności manualnych i poznanie techniki rzeźbiarskiej. W rezultacie pleneru rzeźbiarskiego uczestnicy –nabyli podstawowe umiejętności formowania masy ceramicznej, zapoznali się z procesem powstawania rzeźby, poszerzyli umiejętności artystyczne, jako kształtowanie postawy twórczej.
- Zwieńczeniem i ukoronowaniem plenerowych działań Akademii Sztuki była *Wystawa malarstwa i rzeźby* w kinie Wolność w Szczecinku. Dzieła były prezentowane w holu kina, gdzie można było podziwiać dzieła malarskie (obrazy na płótnie) i rzeźby (gliniane głowy i naczynia). Wystawę przygotowali uczestnicy pleneru. Nad ułożeniem ekspozycji czuwali instruktorzy pleneru. Poza tym wybrane prace wystawione były w listopadzie 2013 r. w ZSZ nr 1. Obecnie część prac malarskich wystawiona jest w korytarzu siedziby organizacji pozarządowych, a rzeźby głów wystawione są w sali narad Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Szczecinku.

Liczbowe określenie skali działań

Warsztaty integracyjne: 4 godziny/26 osób

Wykłady interaktywne: Skutki działania alkoholu i narkotyków: - 8 godzin/26 osób

Warsztaty: Trening zachowań asertywnych: - 8 godzin/26 osób

Warsztaty: Stres pod kontrolą: 8 godzin/26 osób

Warsztaty – Plener plastyczny rzeźba – 24 godziny/26 osób

Warsztaty – Plener plastyczny malarstwo – 24godziny/26 osób

Warsztaty teatralne: PTZN - 20, G1 - 22, ZSZ 2 - 17, ZSZ 3 - 13, ZSZ 6 - 13, G2 - 14, ZSZ 5 - 15, łącznie – 28dni/114 osób

Wystawa poplenerowa w kinie Wolność – 13 dni, ilość odbiorców wystawy – niepoliczalna.

Łącznie uczestniczyło w programie 140 uczniów.

Odbiorcami pokazów teatralnych była głównie młodzież, ale też nauczyciele i rodzice, ogółem ok. 500 osób.

Zajęcia sportowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci młodzieży

Zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień opisano w dziale I.3.

Szczepienia przeciwko wirusowi HPV

Przeprowadzenie programu szczepień przeciwko wirusowi HPV powierzono stowarzyszeniu „Onkologia Szczecinecka”. W 2013 zaszczepiono 150 dziewcząt głównie z rocznika 2000 oraz 1994 - 1996, które nie zostały zaszczepione w poprzednich latach.

III.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Zadanie realizowane było poprzez wsparcie finansowe działań realizowanych przez Oddział Terenowy w Szczecinku Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii. Stowarzyszenie prowadziło punkt konsultacyjny, realizowało środowiskowy program profilaktyki uzależnień realizowany w oparciu o ideę liderów młodzieżowych „Naszym zdaniem” oraz program profilaktyczny „Akademia sztuki alternatywną wobec zachowań ryzykownych”.

III.5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Zadania realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2013 roku Ośrodek Pomocy Społecznej wsparł w różnej formie **30** środowisk z powodu problemu narkomanii, co najmniej jednego z członków rodziny, co stanowi 2% wszystkich środowisk objętych pomocą.

Były to działania:

- Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem używania substancji odurzających.
- Praca socjalna z rodzinami osób uzależnionych w oparciu o zasady współdziałania i kontrakt socjalny.
- Poradnictwo rodzinne, prawne i pedagogiczne w zakresie uzależnień prowadzone przez pracowników problemowego zespołu pracy socjalnej ds. osób uzależnionych.
- Funkcjonowanie w strukturach MOPS Klubu Integracji Społecznej, jako formy przeciwdziałania zjawisku długotrwałego bezrobocia i marginalizacji społecznej.

IV. WYDATKI FINANSOWE

Wydatki na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii wyniosły **906 506,45 zł**, w tym:

1. zwalczanie narkomanii 247 313,31 zł

- Miejska Jednostka Obsługi Oświaty – 59 532,62 zł
  - wypoczynek z programem profilaktycznym (27 904,72)
  - szkółki sportowe z elementami profilaktyki uzależnień (31 627,90 zł)
- Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii - 112 660,00 zł
  - Punkt konsultacyjny (30 000,00 zł)
  - Środowiskowy program rówieśniczej profilaktyki uzależnień „Naszym zdaniem” (30 000,00 zł)
  - Akademia sztuki alternatywą wobec zachowań ryzykownych” (52 660,00 zł)
- udział w konferencji dot. monitorowania narkomanii – 201,00 zł
- zakup materiałów do programów profilaktycznych - 3 149,76 zł
- Stowarzyszenie Onkologia Szczecińska Program szczepień przeciw wirusowi HPV „Wygraj z rakiem” - 74 919,69 zł

2. przeciwdziałanie alkoholizmowi 659 193,14 zł

- Miejska Jednostka Obsługi Oświaty - 60 729,37 zł
  - wypoczynek z programem profilaktycznym (27 629,28 zł)
  - szkółki sportowe z elementami profilaktyki uzależnień (31 478,09 zł)
  - uhonorowanie laureata konkursu „Zachowaj Trzeźwy Umysł” (1 622,00 zł)
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - 95 151,12 zł
  - wypoczynek dzieci z programem socjoterapeutycznym (42 550,00 zł)
  - porady prawne (9 421,00 zł)
  - przeciwdziałanie przemocy (4 495,05 zł)
  - piecza zastępcza (12 905,18 zł)
  - dożywianie w świetlicach (12 592,00 zł)
  - Starszy Brat Starsza Siostra (13 187,89 zł)
- Fundusz „Tratwa” Szczecinek - 100 601,66 zł
  - Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie (34 445,00 zł)
  - Świetlica Środowiskowa „Tratwa” (70 000,00 zł)
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Środowiskowe Ognisko Wychowawcze - 30 000,00 zł
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Bratek” prowadzenie klubu abstynenta i punktu konsultacyjnego dla uzależnionych - 55 000,00 zł
- Zgromadzenie Sióstr Niepokalanek - Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza - 75 000,00 zł
- Caritas Parafii pw. NNMP - Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza „Magdalenka” - 80 000,00 zł
- Stowarzyszenie Sportowe Pomagamy dzieciom - Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza „Koniczynka” - 55 000,00 zł
- wynagrodzenia bezosobowe - 70 301,00 zł
  - wywiady środowiskowe (2 900,00 zł)
  - opinie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (9 250,00)
  - wynagrodzenia członków komisji (36 400,00 zł)
  - zajęcia socjoterapeutyczne w świetlicach (19 251,00 zł)
  - szkolenie „Pedagogika ulicy” (2 500,00 zł)
- zakup materiałów do programów profilaktycznych - 3 890,00 zł
- zakup usług pozostałych - 31 359,99 zł

- szkolenia terapeutów (11 640,00 zł)
  - szkolenie dla pracowników telefonu zaufania dla osób uzależnionych od alkoholu i dla współuzależnionych (999,99 zł)
  - szkolenie Dziecko z FAS/FASD – specyfika funkcjonowania (1 000,00 zł)
  - szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych (9 750,00 zł)
  - szkolenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (7 970,00 zł)
- koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego - 2 160,00 zł.